

EHE diplomaosztó 2022. július 1.

„Isten után szomjazik lelkem, az élő Isten után.” (Zsolt 42,3)

Amikor májusban kiválasztottuk a diplomaosztó meghívójára a bibliaolvasó Útmutató júliusi igéjét és a hozzáillő fotót, akkor még nem sejtettük, hogy milyen találó ez a választás: aszály és hőség közepette menekülünk most a vízhez, ülünk a kút mellé, keresünk enyhülést, csillapítjuk szomjúságunkat.

A forrás mellett ülünk a pusztában, mint egykor a Száraj elől menekülő Hágár, amikor a Genézis elbeszélése szerint az Úr angyala rátalált. (1Móz 16,7) A Bibliában az angyal ezt kérdezi tőle: „Hágár, Száraj szolgálója! Honnan jössz, és hová mégy?” (1Móz 16,8)

A régi görögök óta ez a két kérdés minden tudományos kutatás és kulturális erőfeszítés alapja: Honnan jössz, és hová mégy? Vagyis számárságot beszélek, hiszen már a régi görögök előtt is ez volt. Ezt a kérdést tesszük fel magunknak egyéni életutunk során százszor is, különösen pedig ifjúkori, életközépi vagy időskori útkereséseink idején: milyen örökség határoz meg bennünket, és mit akarunk kezdeni az életünkkel. Honnan jövünk és hová tartunk.

Ám kitüntetett címzettjei e kérdéseknek a mai diplomaosztó nap hősei is, a frissen végzettek, akik változatos életkorban, egy-kettő, vagy akár hat-hét évnyi szívós tanulmányi munka eredményeként kapnak most oklevelet. A „honnan jössz” számukra e pillanatban konkrétan a befektetett időt és energiát méri föl, a „hová mégy” pedig azt a szakmai feladatot, kihívást és küzdőteret, szolgálati területet, amire a megszerzett diploma jogosítja, mintegy küldi őket.

És fel kell tennie ezt a két kérdést önmagára vonatkoztatva az Evangélikus Hittudományi Egyetemnek is, mely ősszel kezdi századik egyetemi szintű tanévet és 2023-ban ünnepli egyetemi rangra emelésének centenáriumát. A következő tanév során bőven lesz tér és alkalom ezeket a dimenziókat boncolgatni, a mai forró levegőben legyen elég annyi, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem „honnan jössz” öröksége egyfelől a többszázéves színvonalas evangélikus oktatási kultúra [*Schullandschaft*], melynek a közvetlen előd, Sopron mellett Pozsony és Eperjes voltak meghatározó főiskolái, másrészt pedig a pécsi központú Erzsébet Tudományegyetem közössége, amely megnevezésében is képviselte a tudományok összességét és egyetemességét. Ha pedig a célt keressük, akkor is ez a kettős meghatározottság vezet bennünket: helyet találni a teológiának és az evangélikus mondanivalónak a tudományok dialógusában.

Hágár története és az angyallal folytatott párbeszéd halad tovább: „Azután [Hágár] így nevezte az URat, aki szólt hozzá: Te vagy a látás Istene. Mert ezt mondta: Én is láthattam itt, aki engem látott.” (1Móz 16,13) Hágár elnevezte tehát az Urat. Istent elnevezni, Isten számára nevetet, Istenről szóló szavakat keresni, ez a teológia alapfeladata, a görög *theo-logia* szó alapjelentése, és a dogmatika hagyományos felosztása szerint a *theologia specialis*, azaz a legigazibb teológia. Mintegy a „szentek szentje” a hittudományban.

Az angyallal beszélgető Hágár egycsapásra eljut minden kérdések gyökeréig, az istenhit velejéig, a spirituális létezés szívéig: „Te vagy a látás Istene.” (Ezért ugyan kár volt mindjárt külön angyalt küldeni a magasságos mennyekből – mondanánk fitymálva –, hiszen az „Isten szeme mindent lát” versike már öreganyánk iskolai vonalzójára is fel volt írva!) De Hágár nem áll meg az „Isten szeme mindent lát” közhelynél, nála ugyanis a látás kölcsönös észlelés – befogadottság és befogadás: „Én is láthattam itt, aki engem látott.”

Kedves végzett hallgatók, ez az, ami körül minden reflexiók kíséret és spirituális önreflexió forog, mindaz, amivel naphosszat unásig nyúzták itt kollégáim a diákjaikat: mi is látjuk itt, aki minket lát. Hágár felismerése valóban beletalál a céltábla közepébe, hiszen ez a lényege a teológiai képzésnek és az egyházi szolgálatra való felkészítésnek: meglátni Őt. Szemünkkel, szívünkkel, agyunkkal, lelkünkkel, valahányadik spirituális érzékszervünkkel, szociális és érzelmi intelligenciánkkal: meglátni azt, aki minket megszólít, aki felteszi számunkra a lényeges kérdéseket, aki elkísér bennünket a semmi

közepébe, a pusztába is, aki a kút peremén ülve szóba áll, diskurál velünk, hogy minél tisztábban láthassunk, minél jobb döntéseket hozhassunk életünkről.

„Én is láthattam **itt**” – mondja Hágár. Legyen számunkra ez az „itt”: az Evangélikus Hittudományi Egyetemen folyó teológiai munka és az egyetem polgárainak párbeszédkész közössége. Láthassuk meg őt mi is mindannyian „itt”!

„Isten után szomjazik lelkem, az élő Isten után.” – olvassuk a 42. zsoltárt. Az Isten-szomj csillapítására, testvéreim, ez a legjobb szer, a Hágár-féle recept követése: olyan teológiai diskurzus, mely spirituális meglátásra-belátásra, az Élet Istenének megtapasztalására vezet. Ezt kíséreltük meg közösen **itt**, az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, s erre a szolgálatra küldjük ma ki végzett hallgatóinkat. Hiszünk benne, hogy megtalálták útjukat, hogy jó döntést hoztak hivatásukról, életükről.